

М. М. Романюк, М. В. Галушко

Промінь - місячник (Чернівці)

«ПРОМІНЬ» — місячник. Видавали 1921—23 в Чернівцях. Видавець — Академічне товариство «Союз» (1921, ч. 1—2), Комітет молоді (від 1922). У 1921 і 1923 друкували окремими книжечками. Редактори: В. Ткачук (1921), І. Пігуляк (1922—23). Спочатку більшу частину «П.» займали публікації красною письменства; згодом редакція підсилила суспільно-політичне звучання видання; 1923 часопис став суто літературно-науковим журналом. У редакційній статті 1922 (ч. 1) зазначали, що його мета — збудити громадянство до праці та піднести його добробут; там містився заклик повести боротьбу за краще майбутнє краю. Редакція заявляла, що друкуватимуть матеріали про молодіжний рух та громадське життя, статті з галузей науки, літератури та критики. З подвійною енергією взятися за відновлення роботи культурно-освітніх товариств та бібліотек, розпочати боротьбу із «темнотою» і страхом закликали в редакційній статті «Завдання нашої молоді» (1922, ч. 3). Уміщували матеріали про загальний занепад української культури та шкільної справи на Буковині, закриття гімназій у Чернівцях, Кіцмані, Вижниці, учительського семінару в Чернівцях та рільничої школи в Кіцмані, ліквідацію кафедри української мови в Чернівецькому університеті, про значення та шляхи організації самоосвіти. На сторінках часопису аналізували роботу культурно-освітніх товариств і політичних партій Буковини.

У «П.» друкували матеріали, що стосувалися студентського життя зокрема про тогочасний український студентський рух, його основні риси та проблеми, про студентську еміграцію після 1-ї світової війни. Редакція журналу друкувала наукові дослідження молодих буковинців, літературознавчі статті, твори художньої літератури, зокрема Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, Ю. Федьковича, О. Кобилянської. Окремі номери часопису виходили повністю або частково присвячені ювілеям корифеїв української літератури (1922, ч. 2—6; 1923, ч. 3—4). Проте найбільше уваги приділяли літературі буковинських авторів, перш за все молодих. Це — поезія Д. Млаки (І. Воробкевича), Д. Макогона, О. Вільшини, М. Марфієвича, Н. Падури, Марійки Підгірянки. Друкували літературні твори або наукові розвідки маловідомих авторів, редакція подавала їхню коротку біографію й аналіз творчості. У кожному числі вміщували традиційні рубрики «Літературна хроніка», «Всячина», «Новинки», у яких знайомили читачів з новинами літературно-мистецького життя не тільки Буковини, а й усієї України. Важливе місце займала критика й бібліографія; повідомляли назви нових надходжень, подавали коротку анотацію, вказували адреси видавництва та установи, де можна придбати книгу чи часопис. 1922 було опубліковано додатки: «Ольга Кобилянська», «Віночок» (Діточа бібліотека, ч. 1, 2), збірку новел «Сниться» О. Кобилянської. «П.» був єдиним друківаним органом студентства Буковини 20-х рр. Редакція часопису зуміла згуртувати не тільки кращі літературно-творчі сили, а й усю свідому молоду генерацію краю, сприяла створенню єдиної студентської організації — Комітету українських студентів Буковини.

Рекомендована література

1. Сілювич В. Видавнича справа на Буковині в останньому десятилітті (1918—1928) // Книголюб. Прага, 1928. Кн. 1/2;
2. Українська преса і періодичні видання на Буковині // Буковина, її минуле і сучасне. Париж; Філадельфія; Детройт, 1956;
3. Тернопільський Ю. Українська преса з перспективи 150-ліття. Джерсі-Сіті, 1974;
4. Животко А. Історія української преси. Мюнхен, 1989—90;
5. Романюк М. М. Українська преса Північної Буковини (1918—1940 рр.). Л., 1996.

Бібліографічний опис:

Промінь - місячник (Чернівці) / М. М. Романюк, М. В. Галушко //
Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М.
Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. –
К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. – Режим
доступу: <https://esu.com.ua/article-884180>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним
законодавством України
([докладніше](#)).